

กลยุทธ์การส่งเสริมกีฬาฟุตวอลเลย์ในประเทศไทย Strategy for promoting footvolley in Thailand

สลักจิตร คณะฤทธิ์¹, รศ.ดร.ต่อศักดิ์ แก้วจรัสวิไล², ผศ.ดร.ศุภวรรณ วงศ์สร้างทรัพย์³

Salakjit kanalit¹, Torsak Kaewjaratwilai² and Suppawan Vongsrangsap³

คณะศึกษาศาสตร์และพัฒนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน

E-mail: sepakball555@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเผยแพร่กีฬาฟุตวอลเลย์ ให้เป็นที่รู้จักและมีการพัฒนาที่ต่อเนื่องในประเทศไทยมากขึ้น ซึ่งจากที่ผ่านมานี้นักกีฬาฟุตวอลเลย์ของประเทศไทยมีทักษะการเล่นที่ดีและสร้างผลงานได้อย่างยอดเยี่ยมในระดับนานาชาติ แต่ยังไม่เป็นที่รู้จักอย่างแพร่หลายเท่าที่ควร ฟุตวอลเลย์เป็นกีฬาใช้ทักษะคล้ายกันกับกีฬาตะกร้อ ด้วยเหตุที่ว่าประเทศไทยมีนักกีฬาตะกร้ออยู่เป็นจำนวนมาก และใช้เวลาฝึกฝนเพียงแค่ 2-3 อาทิตย์สำหรับการที่จะผันตัวเองมาเป็นนักกีฬาฟุตวอลเลย์และสามารถปรับวิธีการเล่นได้ดี จึงเล็งเห็นความสำคัญของกีฬาฟุตวอลเลย์ที่คนไทยสามารถทำผลงานได้เป็นอย่างดีเพื่อต่อยอดให้เยาวชนและประชาชนชาวไทยที่สนใจได้ จึงเล็งเห็นความสำคัญของการเผยแพร่กีฬาฟุตวอลเลย์ทางด้านกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อให้นักศึกษาทุกระดับในประเทศไทยได้มีการเรียนรู้ และการผลักดันไปสู่การแข่งขันระดับสากลสอดคล้องกับแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ ฉบับที่ ๖ (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔) ที่ได้มุ่งหวังให้การกีฬาเป็นส่วนสำคัญของวิถีชีวิต และส่งเสริมให้ประชาชนทุกภาคส่วนมีน้ำใจนักกีฬาและคุณภาพชีวิตที่ดี ทั้งด้านสุขภาพร่างกายและจิตใจ ประกอบกับมีองค์ความรู้ด้านการกีฬา อันจะเป็นพื้นฐานในการพัฒนากีฬาไทยสู่ความเป็นเลิศในระดับสากล

ประเทศไทยมีการจัดการศึกษาที่พัฒนาทางด้านกีฬา วิทยาศาสตร์การกีฬา พลศึกษา กลยุทธ์เพื่อนำไปสู่การพัฒนากีฬาฟุตวอลเลย์ให้มีการพัฒนาสู่ความเป็นสากล คือการพัฒนาทางด้านบุคลากร เพื่อเสริมสร้างนักกีฬา และการจัดฝึกการอบรมให้ความรู้กับอบรมครูผู้ฝึกสอน นักศึกษาพลศึกษา และผู้ที่สนใจในกีฬาฟุตวอลเลย์ ตลอดจนการเพิ่มรายวิชาฟุตวอลเลย์ให้อยู่ในหลักสูตรการศึกษาเพื่อให้นักศึกษาที่มีความรู้ความสามารถเพื่อต่อยอดในกีฬาฟุตวอลเลย์ให้เป็นที่รู้จักและแพร่หลายในทุกๆระดับชั้นการศึกษา และเพื่อปลูกฝังให้เยาวชนและประชาชนได้รู้จักกับกีฬาฟุตวอลเลย์ ส่งเสริมการจัดการแข่งขันอย่างต่อเนื่อง ทั้งกีฬาเยาวชนแห่งชาติ นักเรียนนักศึกษา และกีฬาแห่งชาติ เพื่อพัฒนานักกีฬาฟุตวอลเลย์ให้มีการพัฒนาและเพิ่มประสบการณ์การแข่งขันสู่ความสามารถการแข่งขันระดับสากลได้ต่อไป

คำสำคัญ : กีฬาฟุตวอลเลย์, กลยุทธ์การส่งเสริม ,กลยุทธ์การเผยแพร่

Abstract

This article aims to disseminate the new sport, foot volley, to be known and continually developed in Thailand. In the past, Thai foot volleyball players have good playing skills and produce excellent results at the international level. But it is not as widely known as it should be. Foot volley is a sport that uses skills similar to takraw. Due to the fact that Thailand has a large number of takraw athletes. And it only takes a few weeks of practice to turn yourself into a foot volley player and be able to adjust the way you play. Therefore foreseeing the importance of foot volley that Thai people can do their job very well in order to build on the youth and Thai

people who are interested. Therefore, foreseeing the importance of disseminating the sport of foot volley in terms of teaching and learning activities so that all levels of education in Thailand can learn. And the push towards international competition is in line with the 6th National Sports Development Plan (2017 – 2021), which aims to make sport an important part of the way of life. and encouraging people in all sectors to have sportsmanship and good quality of life both physical and mental health as well as having a body of knowledge in sports This will be the basis for the development of Thai sports towards international excellence.

Thailand has an education that is developed in the field of sports. Sports science, physical education, strategies for the development of foot volley to be internationally developed. is the development of personnel To strengthen athletes and to organize training to educate and train trainers physical education student and those interested in volleyball as well as adding foot volley courses to the educational program in order to provide knowledge and competence in order to build on the sport of foot volley to be known and widespread at all levels of education. and to instill in the youth and the public familiarity with the sport of foot volley Continuously promote the management of competitions both national youth sports student and national sports To develop football volleyball players to develop and enhance their competitive experience to be able to compete internationally.

Keyword : Foot volley, promotion, Publication

บทนำ (Introduction)

การกีฬามีความสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน ทั้งในด้านสุขภาพและพละนาฏและด้านจิตใจเป็นปัจจัยที่สำคัญที่ทำให้ประชาชนสามารถพัฒนาคุณภาพชีวิต ของตนเอง ครอบครัว ชุมชนและสังคม นำไปสู่การมีส่วนร่วมในการพัฒนาเศรษฐกิจสังคม การเมือง ได้อย่างมีประสิทธิภาพ กีฬาถูกนำไปใช้เป็นเครื่องมือเพื่อสร้างความเข้มแข็งของครอบครัวและชุมชน ในประเทศที่พัฒนาแล้วทั่วโลกจะอาศัยกระบวนการของการกีฬาเพื่อสร้างการมีส่วนร่วม เพื่อสร้างเครือข่ายชุมชน ตลอดจนการสร้างจิตสำนึกในการดำรงชีวิตที่มีคุณธรรม มีวินัย และมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ เคารพในสิทธิของตนเองและผู้อื่นเป็นรากฐานที่ดีของสังคม องค์การของประเทศต่างๆ ทั่วโลก รวมทั้งองค์การระหว่างประเทศจึงได้สนับสนุนให้มีการใช้กีฬาการออกกำลังกายและนันทนาการเป็นเครื่องมือในการส่งเสริมคุณภาพชีวิตของประชากรของประเทศตน (พีรศักดิ์วิไลย รัตน์, 2552, น. 25) และสอดคล้องกับประเทศไทยที่ให้ความสำคัญของกีฬาโดยมีการจัดทำแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ เพื่อใช้เป็นกรอบแนวทางพัฒนาการกีฬาของประเทศ ครอบคลุมตั้งแต่กีฬาขั้นพื้นฐาน กีฬามวลชน กีฬาเพื่อความเป็นเลิศ และกีฬาอาชีพ รวมถึงการบริหารจัดการ ด้านการกีฬา เป็นภารกิจสำคัญของกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

แผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ ฉบับที่ ๖ (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔) ได้มุ่งหวังให้การกีฬาเป็นส่วนสำคัญของวิถีชีวิต และส่งเสริมให้ประชาชนทุกภาคส่วนมีน้ำใจนักกีฬาและคุณภาพชีวิตที่ดี ทั้งด้านสุขภาพร่างกายและจิตใจ ประกอบกับมี องค์ความรู้ด้านการกีฬา อันจะเป็นพื้นฐานในการพัฒนาการกีฬาไทยสู่ความเป็นเลิศในระดับสากล นำมาซึ่งความภาคภูมิใจ และสร้างความสามัคคีแก่คนในชาติ สามารถสร้างอาชีพและรายได้ผ่านการบริหารจัดการที่มีธรรมาภิบาล เพื่อพัฒนาอุตสาหกรรมกีฬา เพื่อเสริมสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่เศรษฐกิจของประเทศ จึงหวังว่าแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติฉบับนี้ จะถูกนำไปใช้โดยทุกภาคส่วน เพื่อเป็นกรอบแนวทางในการขับเคลื่อน

การพัฒนาการกีฬาของประเทศในระยะเวลา ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔) ต่อไป โดยมียุทธศาสตร์ที่ ๓ การพัฒนากีฬา เพื่อความเป็นเลิศและต่อยอดเพื่อความสำเร็จในระดับอาชีพ มุ่งเน้นด้านการสร้างและการพัฒนานักกีฬาของชาติให้ประสบความสำเร็จในการแข่งขันในระดับต่างๆ เพื่อสร้างชื่อเสียง เกียรติยศ และเกียรติภูมิของประเทศชาติให้ทัดเทียมกับนานาชาติ สามารถสร้างความภาคภูมิใจและ เป็นเครื่องมือในการรวมจิตใจ ซึ่งจะเป็นการสร้างความรัก ความสามัคคีของคนในชาติ อีกทั้งยังส่งเสริมการพัฒนาต่อยอดนักกีฬาที่มีความเป็นเลิศไปสู่การกีฬาเพื่อการอาชีพอย่างเต็มตัว สามารถสร้างรายได้จากความรู้ ความสามารถ ทักษะ และประสบการณ์

ซึ่งในปัจจุบันมีกีฬามากมายหลายชนิด รวมถึงมีกีฬาใหม่เกิดขึ้น แต่มีหนึ่งกีฬาน่าสนใจ กำลังเป็นที่นิยมและประเทศไทยมีทักษะและสร้างผลงานได้ดี ควรได้รับการพัฒนาสู่ความเป็นเลิศในระดับสากลได้แก่ ฟุตวอลเลย์ ที่มีความคล้ายคลึงกับกีฬาตะกร้อเป็นอย่างมาก มีเพียง 3 องค์ประกอบที่มีความแตกต่างกันคือ 1) การเล่นบนพื้นทราย 2) มีผู้เล่นฝั่งละสองคน และ 3) ความสูงของตาข่าย ที่ 2.20 ซึ่งสูงกว่าตาข่ายของกีฬาตะกร้อ ด้วยเหตุ ที่ว่าประเทศไทยมีนักกีฬาตะกร้ออยู่เป็นจำนวนมาก (มากกว่า 10,000 คน จากทั่วโลก) และสามารถทำให้นักกีฬาตะกร้อใช้เวลาฝึกฝนเพียงแค่ 2-3 อาทิตย์ สำหรับการที่จะผันตัวเองมาเป็นนักกีฬาฟุตวอลเลย์ได้ ดังนั้น ประเทศไทยจึงมีโอกาสเป็นอย่างมาก ที่จะมียุทธศาสตร์ใหม่ๆ โดยมีพื้นฐานมาจากนักกีฬาตะกร้อ ซึ่งเป็นผลให้ประเทศไทยได้เปรียบประเทศอื่นๆ มากในเรื่องนี้ และสิ่งที่ลืมไม่ได้คือคนไทย เป็นผู้เล่นเลิศตะกร้อในระดับโลกอีกด้วย รวมถึงทักษะและความสามารถของนักกีฬาทีมชาติไทยยังเป็นที่ชื่นชอบของชาวต่างชาติ โดยเฉพาะลีลาการเล่นที่เป็นเอกลักษณ์ของนักกีฬาทีมชาติไทยอย่างท่าไม้ตาย “ลูกเหยียบหน้าเน็ต” ซึ่งเป็นเสน่ห์ของกีฬานี้

กีฬาฟุตวอลเลย์ เป็นกีฬาที่ค่อนข้างใหม่ต่อประเทศไทยเพราะเริ่มนำเข้ามาเล่นในปี พ.ศ. 2546 โดยนายประพุทธ กำลังเอก (สมาคมฟุตวอลเลย์บอลแห่งประเทศไทย. 2553: onlines) ทั้งนี้เชื่อว่าน่าจะเป็นเพราะกีฬาฟุตวอลเลย์ เป็นกีฬาที่ใช้เท้าในการเล่น ที่มีความเหมาะสมกับสภาพในการเล่นกีฬา ส่วนใหญ่ของคนไทย เพราะแต่เดิมมาส่วนใหญ่ คนไทยจะเล่นกีฬาโดยใช้เท้าเป็นหลักในหลายประเภท เช่น กีฬาตะกร้อวง ตะกร้อลอดบ่วง กีฬามวยไทย และเซปักตะกร้อ เป็นต้น ซึ่งในกีฬาที่ใช้เท้าในการเล่น เตะนั้นคนไทยจะปฏิบัติได้ค่อนข้างดี จนสามารถเป็นแชมป์ โลกในกีฬาที่กล่าวมาข้างตนบางรายการ ลักษณะการใช้เท้าเตะของคนไทยจึงมีลักษณะที่พิเศษและสามารถพลิกแพลงได้อย่างหลากหลาย ทั้งการยืนเตะบนพื้นและการลอยตัวเตะในอากาศ จากความสามารถที่เป็นมาโดยสายเลือดดังกล่าว จึง น่าจะเป็นแรงบันดาลใจ ที่จะอุปมาได้ว่าคนไทยจะสามารถเล่นกีฬาฟุตวอลเลย์ได้ในระดับดี (ชัยชนะ เหมหอมเงิน 2552 สภาพและปัญหาการเตรียมทีมเพื่อเข้าร่วมการแข่งขันกีฬาฟุตวอลเลย์ระดับอุดมศึกษา ประจำปี 2552)

ภาพที่ 1 ภาพการแข่งขันกีฬาฟุตวอลเลย์ชิงแชมป์เอเชีย

ประวัติความเป็นมา

ฟุตวอลเลย์เป็นกีฬาสายพันธุ์ใหม่ที่ได้ได้รับความสนใจจากทั่วโลก ที่เพิ่งจะได้รับความสนใจจากนานาชาติ กีฬานี้มีต้นกำเนิดมาจากประเทศบราซิลเมื่อประมาณ 50 ปีที่ผ่านมา โดยปัจจุบันกำลังเป็นที่ได้รับความนิยมในทวีปอเมริกา เอเชีย และยุโรป เป็นอย่างมาก โดยสหพันธ์ฟุตวอลเลย์นานาชาติ (FIFV) มีประเทศเข้าร่วมเป็นสมาชิกทั้งสิ้น 25 ประเทศ มีการจัดการแข่งขันฟุตวอลเลย์ชิงแชมป์โลก และทวีปเอเชียมีความสนใจ โดยจัดตั้งสมาพันธ์ฟุตวอลเลย์แห่งเอเชีย (AFF) ขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2556 มีประเทศสมาชิกทั้งสิ้น 7 ประเทศและอยู่ระหว่างดำเนินการอีกหลายประเทศด้วยกัน ส่วนในประเทศไทยนั้นกีฬาฟุตวอลเลย์ได้เปิดตัวครั้งแรกเมื่อเดือน มิถุนายน ปี 2546 มีการจัดตั้งสมาคมและมีการจัดกิจกรรมภายในประเทศ อาทิเช่น การแข่งขันชิงแชมป์ประเทศไทยในระดับมัธยมศึกษา ระดับอุดมศึกษา ประเภทประชาชนทั่วไป การจัดสาธิต การจัดอบรมบุคลากรกีฬา รวมไปถึงการส่งนักกีฬาฟุตวอลเลย์ในนามทีมชาติไทย เข้าร่วมการแข่งขันในระดับนานาชาติ และระดับเอเชีย ตั้งแต่ปี 2546 มาจนถึงปัจจุบัน แรกเริ่มนั้นนักกีฬาฟุตวอลเลย์ทีมชาติไทยได้รับการฝึกฝนจากผู้ฝึกสอนชาวบราซิล “ มาเซลโล่ เมนเดส ” ผู้ที่กล่าวไว้ว่า ประเทศไทยจะกลายเป็นหนึ่งผู้เล่นที่ดีที่สุดของกีฬาฟุตวอลเลย์และไม่ต้องแปลกใจเลยว่า หากจะเห็นว่าเป็นประเทศไทยชนะการแข่งขันหรือกิจกรรมในระดับโลกในเร็ววันี้ เพราะว่าประเทศไทยมีระบบการจัดการแข่งขันที่ดี และได้มาตรฐาน โดย คุณประพุทธ กำลังเอก เลขาธิการสมาคมกีฬาฟุตวอลเลย์ฯ ในเวลานั้น เป็นผู้คิดค้นและริเริ่มการบริหารจัดการแข่งขันดังกล่าวจนพัฒนาและเป็นที่ยอมรับของนานาชาติประเทศมาจนถึงปัจจุบัน สิ่งที่ยืนยันความคิดนี้ที่ชัดเจนที่สุดก็คือ นักกีฬาฟุตวอลเลย์ที่ไปร่วมการแข่งขันระดับนานาชาติที่ต่างประเทศ อาทิ ประเทศบราซิล ประเทศกรีซ ประเทศฮอลแลนด์ ประเทศสหรัฐอเมริกา ประเทศโปรตุเกส ประเทศฝรั่งเศส ประเทศออสเตรเลีย และมาเลเซียซึ่งนักกีฬาทีมชาติไทยก็สร้างผลงานอันยอดเยี่ยม สามารถเข้าถึงรอบลึกๆอยู่ตลอด และสามารถคว้ารางวัลติดไม้ติดมือกลับประเทศแทบทุกครั้ง และโดยเฉพาะในปี 2553 ทีมชาติไทยสามารถสร้างผลงานขึ้นโบว์แดง ในการไปคว้าแชมป์ในระดับนานาชาติ ณ ประเทศออสเตรเลีย รวมถึงปี 2557 ไทยสามารถคว้าเหรียญทอง จากการแข่งขันเอเชียนบีชเกมส์ ครั้งที่ 4 โดยประเทศไทยเป็นเจ้าภาพจัดการแข่งขัน ณ จังหวัดภูเก็ต อีกด้วย

สมาคมฟุตวอลเลย์แห่งประเทศไทย. (2553: onlines) ได้กล่าวไว้ว่า ฟุตวอลเลย์ถูกนำเข้ามาเล่นในประเทศไทยเมื่อปี พ.ศ. 2546 โดยคุณประพุทธ กำลังเอก ซึ่งเคยนำทีมชาติไทยไปคว้าอันดับ 4 ของโลกมาแล้วในการแข่งขันฟุตบอลลชายหาดที่ประเทศบราซิล และฟุตวอลเลย์เป็นอีกกีฬาหนึ่งที่ถูกนำเข้ามาเพื่อเผยแพร่ในประเทศไทย โดยเริ่มจากการศึกษารูปแบบกีฬาประเภทนี้และเปิดอบรมวิธีการเล่น กฎ กติกา และฝึกทักษะการเล่น ซึ่งทางสมาคมฟุตวอลเลย์แห่งประเทศไทย ร่วมกับมหาวิทยาลัย

สำหรับในประเทศไทย (<https://sport.mthai.com/other/>) ฟุตวอลเลย์เข้ามาครั้งแรกในช่วงกลางปี 2003 แต่เพียงไม่นานไทยก็สามารถยกระดับขึ้นไปทัดเทียมกับประเทศที่เล่นมาก่อนอย่างบราซิล ฮอลแลนด์ ฝรั่งเศส หรือสเปน คงเป็นเพราะฟุตวอลเลย์มีทักษะการเล่นที่คล้ายกีฬาเซปักตะกร้อมาก ซึ่งในไทยมีนักกีฬาเซปักตะกร้อหลายคน จึงไม่ใช่เรื่องยากที่จะปรับทักษะหรือประยุกต์การเล่นให้มาเล่นฟุตวอลเลย์ได้อย่างมีคุณภาพ ส่งผลให้ฟุตวอลเลย์ทีมชาติไทย ประสบความสำเร็จและคว้ารางวัลในระดับโลกมาได้อย่างมากมายโดย นักกีฬาฟุตวอลเลย์ทีมชาติไทย ได้คว้าแชมป์โลกในการแข่งขัน จึงนับได้ว่ากีฬาฟุตวอลเลย์เป็นอีกหนึ่งชนิดกีฬาในภาคภูมิใจของชาวไทย ที่ควรให้ความสนใจและสนับสนุนสืบต่อไป

ผลงานของนักกีฬาฟุตวอลเลย์ทีมชาติไทย ในระดับนานาชาติ

การแข่งขันฟุตวอลเลย์ระดับนานาชาติ

ประจำปี พ.ศ. 2554 เดือนกุมภาพันธ์ จัดการแข่งขันกีฬาฟุตวอลเลย์ ระดับนานาชาติ ครั้งที่ 3 ณ สวนพักผ่อน เซ็นทรัล พาร์ค ศูนย์การค้าเซ็นทรัลพลาซา พระราม 2 ผลงาน : อันดับ 1

ประจำปี พ.ศ. 2552 เดือนตุลาคม จัดการแข่งขันกีฬาฟุตวอลเลย์ ระดับนานาชาติ ครั้งที่ 2 ณ สวนพักผ่อน

เซ็นทรัล พาร์ค ศูนย์การค้าเซ็นทรัลพลาซา พระราม 2 ผลงาน : อันดับ 2

ประจำปี พ.ศ. 2549 เดือนเมษายน จัดการแข่งขันกีฬาฟุตวอลเลย์ ระดับนานาชาติ ครั้งที่ 1 ณ ลานกีฬา
อเนกประสงค์ ชายหาดจอมเทียน เมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี ผลงาน : อันดับ 3

การแข่งขันระดับนานาชาติ : ต่างประเทศ

ประจำปี พ.ศ. 2557 เดือนกันยายน สังกัดกีฬาฟุตวอลเลย์ทีมชาติไทย เข้าแข่งขันฟุตวอลเลย์ ระดับโลก
รายการ ฟุตวอลเลย์ เวิลด์ ทัวร์นาเมนต์ 2014 ณ เมืองนีส ประเทศฝรั่งเศส ระหว่างวันที่ 12-14 กันยายน 2557
ผลงาน : เข้ารอบ 8 ทีมสุดท้าย รายการ : 1st Malaysia International Footvolley Championship 2014
ณ เกาะลังกาวิ ประเทศมาเลเซีย ระหว่างวันที่ 26-27 กันยายน 2557 ผลงาน : รองชนะเลิศ อันดับ 1

ประจำปี พ.ศ. 2556 เดือนกรกฎาคม สังกัดกีฬาฟุตวอลเลย์ทีมชาติไทย เข้าแข่งขันฟุตวอลเลย์ ระดับโลก
รายการ “International Footvolley-Cup 2010” ณ Styria, Austria ผลงาน : รางวัลชนะเลิศ+ รางวัลผู้เล่น
เอ็นเตอร์เทนยอดเยี่ยม

รายการ “Open International Footvolley 2010” ณ Marseille, France ผลงาน : อันดับ 2+ รางวัล
ผู้เล่นยอดเยี่ยม

ประจำปี พ.ศ. 2552 เดือนกรกฎาคม สังกัดกีฬาฟุตวอลเลย์ทีมชาติไทย เข้าแข่งขันฟุตวอลเลย์ ระดับโลก
รายการ “Open International Footvolley 2009” ณ Marseille, France ผลงาน : เข้ารอบ 8 ทีมสุดท้าย+
รางวัลทีมเอ็นเตอร์เทนยอดเยี่ยม

ภาพที่ 2 ผลงานของนักกีฬาฟุตวอลเลย์

ที่มา สมาคมฟุตวอลเลย์แห่งประเทศไทย

รูปแบบและกติกาการเล่นกีฬาฟุตวอลเลย์

ฟุตวอลเลย์เป็นกีฬาประเภททีม โดยทีม 2 ทีม มีผู้เล่นทีมละ 2 คน หรือทีมละ 4 คนเล่นโต้กันบนสนาม
ทรายที่มีขนาด 18x9 เมตร สนามแบ่งเป็น 2 ส่วน โดยตาข่ายที่มีความสูงที่แน่นอน ซึ่งตรงแบ่งครึ่งสนาม แต่ละทีม
มีพื้นที่รับผิดชอบ 9x9 เมตร ผู้เล่นจะเล่นลูกโดยใช้ส่วนใดของร่างกายก็ได้ ยกเว้นแขนและมือ แต่ละทีมจะส่งลูก
บอลให้ข้ามตาข่ายไปตกในแดนของฝ่ายตรงข้าม และป้องกันไม่ให้ลูกบอลตกในแดนของตนเอง

การเล่นเริ่มต้นเมื่อผู้เล่นฝ่ายหนึ่งทำการเสิร์ฟในเขตเสิร์ฟโดยใช้เท้าข้างเดียวเตะลูกให้ข้ามตาข่ายภายในเขตเสาอากาศไปยังแดนของฝ่ายตรงข้าม การเล่นจะดำเนินต่อไปจนกว่าลูกบอลจะตกสู่พื้นในเขตสนามหรือออกนอกเขตสนาม หรือทีมไม่สามารถส่งลูกกลับไปยังแดนของฝ่ายตรงข้ามได้อย่างถูกต้องตามกติกา แต่ละทีมสามารถเล่นลูกได้ 3 ครั้ง และผู้เล่นคนเดียวกันจะถูกลูกติดต่อกัน 2 ครั้งไม่ได้ ยกเว้นเพื่อทำการสกัดกั้น การนับคะแนนจะเป็นแบบแต้มไหล (RALLY POINT SYSTEM) และจะมีการเปลี่ยนแดนเมื่อทั้ง 2 ทีม ทำคะแนนรวมกันแล้วหาร 6 ลงตัว ทีมที่ชนะการเล่นลูกจะได้คะแนนและได้สิทธิ์ทำการเสิร์ฟ ผู้เสิร์ฟจะเปลี่ยนไปทุกครั้งที่ได้สิทธิ์เสิร์ฟ

รูปแบบของการแข่งขันกีฬาฟุตวอลเลย์มี 2 แบบ

แบบ 1 การแข่งขันแบบเซตเดียว

ทีมที่ทำคะแนนได้ 18 คะแนนก่อนจะเป็นผู้ชนะ และเป็นผู้ชนะในการแข่งขันนั้น หากทั้ง 2 ทีม มีคะแนนเท่ากันที่ 17-17 คะแนนเท่ากันต้องทำการแข่งขันต่อจนกว่าจะมีคะแนนนำทีมตรงข้าม 2 คะแนน แต่คะแนนสิ้นสุดจะจำกัดอยู่ที่ 21 คะแนน

แบบ 2 การแข่งขันแบบ 2 ใน 3 เซต

ทีมที่ชนะได้ 2 เซตก่อนจะเป็นผู้ชนะ การแข่งขันในเซตที่ 1 และเซตที่ 2 ทีมที่ทำคะแนนได้ 18 คะแนนก่อนจะเป็นผู้ชนะเซตนั้น หากทั้ง 2 ทีม มีคะแนนเท่ากันที่ 17-17 คะแนนเท่ากัน จะต้องทำการแข่งขันต่อจนกว่าจะมีคะแนนนำทีมตรงข้าม 2 คะแนน แต่คะแนนสิ้นสุดจะจำกัดอยู่ที่ 21 คะแนน ในกรณีที่ชนะกันคนละเซตจะต้องแข่งขันในเซตที่ 3 ทีมที่ได้คะแนน 15 คะแนนก่อนจะเป็นผู้ชนะ หากทั้ง 2 ทีม มีคะแนนเท่ากันที่ 14-14 จะต้องทำการแข่งขันต่อจนกว่าจะได้ทีมที่มีคะแนนห่าง 2 คะแนนเป็นผู้ชนะ แต่คะแนนสิ้นสุดจะจำกัดอยู่ที่ 17 คะแนน

ทักษะลูกข้างเท้า (ก)

ทักษะลูกหลังเท้า (ข)

ทักษะลูกศรีษะ (ค)

ทักษะลูกเข้า (ง)

ทักษะลูกไหล่ (จ)

ทักษะลูกเหวี่ยง (ฉ)

ภาพที่ 3 ทักษะฟุตวอลเลย์

การส่งเสริมกีฬาฟุตวอลเลย์ในประเทศไทยนั้นมีสมาคมฟุตวอลเลย์แห่งประเทศไทยที่พร้อมให้การสนับสนุน ซึ่งทางสมาคมกีฬาฟุตวอลเลย์แห่งประเทศไทยและสมาพันธ์ฟุตวอลเลย์แห่งเอเชีย มีแผนการดำเนินงานในการพัฒนากีฬาฟุตวอลเลย์ให้แผ่ขยายทั่วทั้งทวีปเอเชีย รวมไปถึงการผลักดันกีฬาฟุตวอลเลย์ เข้าบรรจุในการแข่งขันเอเชียนบีชเกมส์ ครั้งที่ 6 ปี 2563 ณ ประเทศอินเดีย และการพัฒนากีฬาฟุตวอลเลย์ร่วมกับสมาพันธ์ฟุตวอลเลย์ระดับนานาชาติ (Federation of International Footvolley) เพื่อผลักดันกีฬาฟุตวอลเลย์เข้าบรรจุเป็นกีฬาสารสิทธิ์ในการแข่งขันโอลิมปิกในอนาคตข้างหน้า

สมาคมฟุตวอลเลย์ได้ทำการจัดการแข่งขันให้ผู้สนใจได้เข้าร่วมทำการแข่งขันตลอดปีเพื่อส่งเสริมการเล่นกีฬาและพัฒนาทักษะของนักกีฬาอีกด้วย ไม่ว่าจะเป็นสถาบันของรัฐหรือสถาบันของเอกชน ต่างก็มุ่งเตรียมทีมให้พร้อมทุกด้านก่อนการแข่งขันทุกครั้ง เพราะกีฬาฟุตวอลเลย์เป็นกีฬาที่สามารถเล่นได้โดยไม่ต้องใช้อุปกรณ์ยุ่งยาก เพียงแต่เป็นกีฬาที่ค่อนข้างใหม่สำหรับคนไทย ซึ่งเป็นเสน่ห์ของกีฬานี้และยังไม่ใช่ที่แพร่หลายทำให้การพัฒนากีฬาฟุตวอลเลย์ ไม่ได้เป็นไปอย่างต่อเนื่องและยังไม่มีการเรียนการสอนในทุกระดับของระบบการศึกษาในประเทศไทย จึงส่งผลให้กีฬาฟุตวอลเลย์ยังไม่ได้ได้รับการพัฒนาจากระบบการศึกษาไทยให้เป็นที่รู้จักในกีฬานี้นี้

สถาบันอุดมศึกษา เป็นสถาบันการศึกษาในการพัฒนาประเทศภาระหน้าที่หลักของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศที่กำลังพัฒนาดังเช่นประเทศไทย ก็คือการผลิตคนออกไปพัฒนาประเทศ บุคคลที่จะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาประเทศจะต้องเป็นบุคคลที่มีคุณภาพดีหรือมีความสมบูรณ์ทั้งด้านวิชาชีพสูง สติปัญญา สังคม อารมณ์ ร่างกาย และจิตใจ ดังนั้นหน้าที่ของสถาบันอุดมศึกษาจึงไม่เพียงแต่การเรียนการสอนเท่านั้น แต่ยังรวมถึงการพัฒนานิสิตนักศึกษาซึ่งเป็นเยาวชนของชาติให้เป็นคนที่มีความสมบูรณ์ในทุกๆด้าน อันเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศอย่างมากอีกด้วย (พาณี และคณะ ,อ้างถึงในนายเกษม พันธุสะ 2540)

กระบวนการพัฒนานิสิตนักศึกษาให้เป็นเยาวชนที่มีคุณภาพในสถาบันการศึกษา มีปัจจัยหลายประการมาเสริมซึ่งกันและกัน เช่นหลักสูตรการจัดการเรียนการสอน การจัดหาสภาพแวดล้อม และการสนับสนุนกิจกรรมนักศึกษา โดยเฉพาะการสนับสนุนกิจกรรมนักศึกษาด้านกีฬาเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนานิสิตนักศึกษา ทำให้นิสิตนักศึกษามีประสบการณ์ตรงในการทำงานร่วมกับบุคคลอื่น ทำให้นักศึกษาเกิดการเรียนรู้ เกิดทักษะในด้านสังคม การควบคุมอารมณ์ รวมถึงการพัฒนาทางด้านร่างกายและจิตใจ สถาบันการศึกษาทุกสถาบันได้ให้ความสำคัญของกิจกรรมด้านกีฬา ซึ่งเป็นหนึ่งกิจกรรมที่ได้รับความสนใจและความนิยมมากที่สุดใหมู่้นักศึกษาดังจะเห็นจากการเล่นกีฬาเพื่อออกกำลังกาย การเล่นกีฬาภายในสถาบัน และการแข่งขันกีฬาระหว่างสถาบัน ซึ่งกระบวนการดังกล่าวเป็นหนึ่งในกระบวนการพัฒนานักศึกษาในมหาวิทยาลัย ซึ่งการจัดกิจกรรมกีฬาในสถาบันอุดมศึกษา วัตถุประสงค์ดังนี้ (กรรณิกา พิริยะจิตรา,2547)

1. เพื่อส่งเสริมให้นักศึกษามีทักษะความรู้และทักษะในการเล่นกีฬา
2. เพื่อปลูกฝังความมีน้ำใจนักกีฬาให้นักศึกษารู้แพ้รู้ชนะ รู้ภัย
3. เพื่อปลูกฝังเจตคติที่ดีต่อการเล่นกีฬา และการออกกำลังกายเพื่อสุขภาพพลานามัยให้นักศึกษา
4. เพื่อเสริมสร้างความสามัคคีในหมู่้นักศึกษาและอาจารย์ด้านการเล่นกีฬา
5. เพื่อผ่อนคลายความตึงเครียดให้อารมณ์แจ่มใสจิตใจเบิกบาน
6. เพื่อช่วยพัฒนานักศึกษาในด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคมโดยมีกิจกรรมกีฬาเป็นเครื่องมือ
7. เพื่อช่วยเผยแพร่เกียรติคุณของสถาบันอุดมศึกษา

บทสรุป

กีฬาฟุตบอลในประเทศไทยนั้น นักกีฬาฟุตบอลของไทยสามารถสร้างผลงานที่ดีเยี่ยมในการแข่งขันระดับนานาชาติ และมีโอกาสพัฒนาสู่ความเป็นเลิศ สร้างชื่อเสียงและความภาคภูมิใจให้แก่ประเทศไทย เพราะกีฬาฟุตบอลมีความคล้ายคลึงกับกีฬาตะกร้อ และไทยเรานั้นมีนักกีฬาตะกร้อที่มีทักษะที่ดี สามารถผันตัวเป็นนักกีฬาฟุตบอลได้ แต่ปัญหาของกีฬาฟุตบอลในประเทศไทย คือ ยังไม่เป็นที่รู้จักและเป็นที่นิยมเล่นมากนัก มีรายการแข่งขันในประเทศมีเพียงชิงแชมป์แห่งประเทศไทยเพียงรายการเดียว และยังไม่ได้มีการบรรจุเข้าแข่งขันตามรายการต่างๆของประเทศไทย อาทิ กีฬาเยาวชนแห่งชาติ กีฬานักเรียนนักศึกษา กีฬาแห่งชาติ และกีฬามหาวิทยาลัยแห่งประเทศไทย กล่าวเช่นนั้นแล้วจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาและส่งเสริมกีฬาฟุตบอลในประเทศไทย ในอนาคตนั้นแนวทางการพัฒนากีฬาฟุตบอลควรมีการเผยแพร่ ควรมีการฝึกอบรมบุคลากรทางการกีฬาที่มีความรู้ทางด้านกีฬาฟุตบอลและการเป็นผู้ฝึกสอนเพื่อนำไปเผยแพร่กับเยาวชนและประชาชนให้เป็นที่รู้จักมากยิ่งขึ้น และเพิ่มการพัฒนาอย่างต่อเนื่องโดยอาจมีการนำเข้าสู่หลักสูตรการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษา เพื่อเป็นการเผยแพร่ทางด้านความรู้ ด้านทักษะให้นักศึกษาได้ต่อยอดมีความรู้ความสามารถที่จะนำไปใช้เผยแพร่ความรู้ในระดับชั้นมัธยมศึกษาต่อไปในอนาคต เพื่อสร้างผลงานระดับโลกและชื่อเสียง และยกระดับนักกีฬาไทยเพื่อก้าวสู่สากลซึ่งนำมาซึ่งความภาคภูมิใจแก่คนในชาติ

เอกสารอ้างอิง

- กรรณิกา พิริยะจิตรรา. (2547). กิจการนักศึกษา. กองกิจการนักศึกษาสำนักอธิการบดี สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- ชัยชนะ เหมหอมเงิน. (2552). *สภาพและปัญหาการเตรียมทีมเพื่อเข้าร่วมการแข่งขันกีฬาฟุตบอลระดับอุดมศึกษา*. วิทยานิพนธ์ ปริญญาศึกษาศาตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- แผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ ฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2560 – 2564) กระทรวงท่องเที่ยวและกีฬา
- พิรศักดิ์ วิลัยรัตน์. กีฬาเพื่อสุขภาพ. [ออนไลน์]: แหล่งที่มา <http://www.pantown.com>
- สมาคมฟุตบอลแห่งประเทศไทย. (2553: onlines) (www.Footvalleythailand.com)
- สมาคมฟุตบอลแห่งประเทศไทย. (2553). ประวัติและกติกาฟุตบอล. กรุงเทพฯ: สมาคมฟุตบอลแห่งประเทศไทย.